

REGULERING AV FISKET ETTER REKER NORD FOR 62°N I 2021

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter reker nord for 62°N 2021 for Sametinget som ledd i gjennomføringen av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter. Sametingets innspill blir vedlagt i sin helhet.

1. INNLEDNING

Det er ikke gitt en egen reguleringsforskrift for fisket etter reker nord for 62°N. Bestemmelser om gjennomføring av fisket etter reker nord for 62° finnes i egne forskrifter om blant annet nattestengning, tråldybder og fiskeforbud i enkelte fjorder i det kystnære fisket. I tillegg følger visse begrensninger av reglene i utøvelsesforskriften og andre generelle forskrifter.

Det er ikke foreslått en særegen regulering av dette fisket i 2021. Den nåværende reguleringen foreslås videreført, med unntak av en delvis åpning av Porsangerfjorden for prøvefiske med rekestrål og utvidelse av redskapsbegrensninger for teinefiske i Tana- og Porsangerfjorden.

2. REGULERING OG FISKET I 2020

Reguleringen av fisket etter reker nord for 62°N var hovedsakelig en videreføring. Unntaket var at det fra 1. januar 2019, i tråd med forslaget fremlagt på reguleringsmøtet høsten 2018 ble innført en redskapsbegrensning i teinefisket etter reker i Tana- og Porsangerfjorden. Det ble satt en begrensning i dette fisket på at det samtidig i hvert område ikke kan benyttes mer enn 100 teiner per fartøy og per person. Denne redskapsbegrensningen ble videreført i 2020. Bakgrunnen for redskapsbegrensningen var at Havforskningsinstituttet (HI) gjennomførte et kartleggingsfiske etter reker i 2018 og 2019. Det vises til saksfremlegget på reguleringsmøtet høsten 2018 for mer om dette. I tillegg ble det etter forespørsel fra næringen i inneværende år gitt et tidsbegrenset unntak fra nattestengningen ved rekestråling i Laksefjorden for å avhjelpe logistikk-utfordringer som følge av Covid-19-pandemien.

I tabell 1 vises fangsttall fra landings- og sluttседler for reke nord for 62°N for årene 2018, 2019 og 2020, samt antall fartøy som har landet denne fangsten.

Tabell 1: Fangst av reke nord for 62°N og antall fartøy som har landet fangst

Gruppe	Redskap	Mengde dypvannsreke (kg)			Antall fartøy med landet fangst		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kyst	Rekestrål	874 224	1 128 237	922 707	66	73	64
	Teiner	11 796	5 737	565	10	5	5
Hav	Rekestrål	22 210 422	22 515 286	18 800 292	35	29	29
	Teiner						

Tall per 29. september 2020, basert på Fiskeridirektoratets register over landings- og sluttседler. Tallene inkluderer ikke fangst landet på andre lands kvoter, samt fangst landet på forsknings- og skolekvoter.

Det påpekes at teinefisket etter reker foregår på høsten, og at fangsttallene for 2020 forventes å øke. Samtidig har Fiskeridirektoratet fått innspill på at dårlig pris på reke kan medføre en lavere innsats i dette fisket enn i tidligere år.

3. REGULERING AV FISKET I 2021

3.1. Regulering av fisket etter reker i Tana- og Porsangerfjorden

Bakgrunn

På tidligere reguleringsmøter er muligheten for å åpne Tana- og Porsangerfjorden for tråling etter reker omtalt. Disse fjordene har hatt forbud mot tråling etter reker siden 1970-tallet. Årsaken til at fjordene i sin tid ble stengt, var blant annet for stor innblanding av fisk og fiskeyngel i rekefangstene, samt konflikter mellom redskapsgrupper. Sorteringsristen kom inn i kystrekefisket fra 1990, og dermed ble bifangstproblematikken redusert vesentlig. I tillegg stenger Fiskeridirektoratets sjøtjeneste rekefelt dersom det blir for mye yngel av reke og/eller annen fisk i rekestrålfangstene. Disse tiltakene bidrar til at deler av det opprinnelige grunnlaget for å stenge fjordene har falt bort.

Høsten 2017 ble det bestemt at det skulle gjennomføres et kartleggingsfiske i Tana- og Porsangerfjorden, samt Kvænangsfjorden som referansefjord. Havforskningsinstituttet (HI) har gjennomført fire dedikerte tokt i 2018 og 2019. Kartleggingsfisket hadde som formål å skaffe best mulig vurderingsgrunnlag for en eventuell åpning av rekestråling i Tana- og Porsangerfjorden. Data samlet inn fra disse toktene og allerede eksisterende data fra tidligere undersøkelser har vært med på å danne grunnlaget oversendte konklusjoner og råd på rekebestanden i Porsanger- og Tanafjorden, som ligger vedlagt reguleringsmøtedokumentene til sak 19c/2020. Selve rapporten som danner grunnlaget for konklusjoner og råd vil bli lagt ut så snart den blir tilgjengelig.

I rapporten vises det til at de ufiskede rekebestandene i Tana- og Porsangerfjorden er unike. Det finnes få eller ingen utnyttede rekebestander av kommersiell størrelse i Nord-Atlanteren, bortsett fra felt som er for små eller uegnet til å tråles. I mangel på referanseområder upåvirket av tråling uttaler HI at det er lite kunnskap om hvordan et kommersielt fiskeri påvirker bestandsstrukturen og tettheten til rekebestander. Rådene som gis av HI er basert på en økosystembasert tilnærming, og det presisert at det foreligger en viss usikkerhet knyttet til de råd som gis.

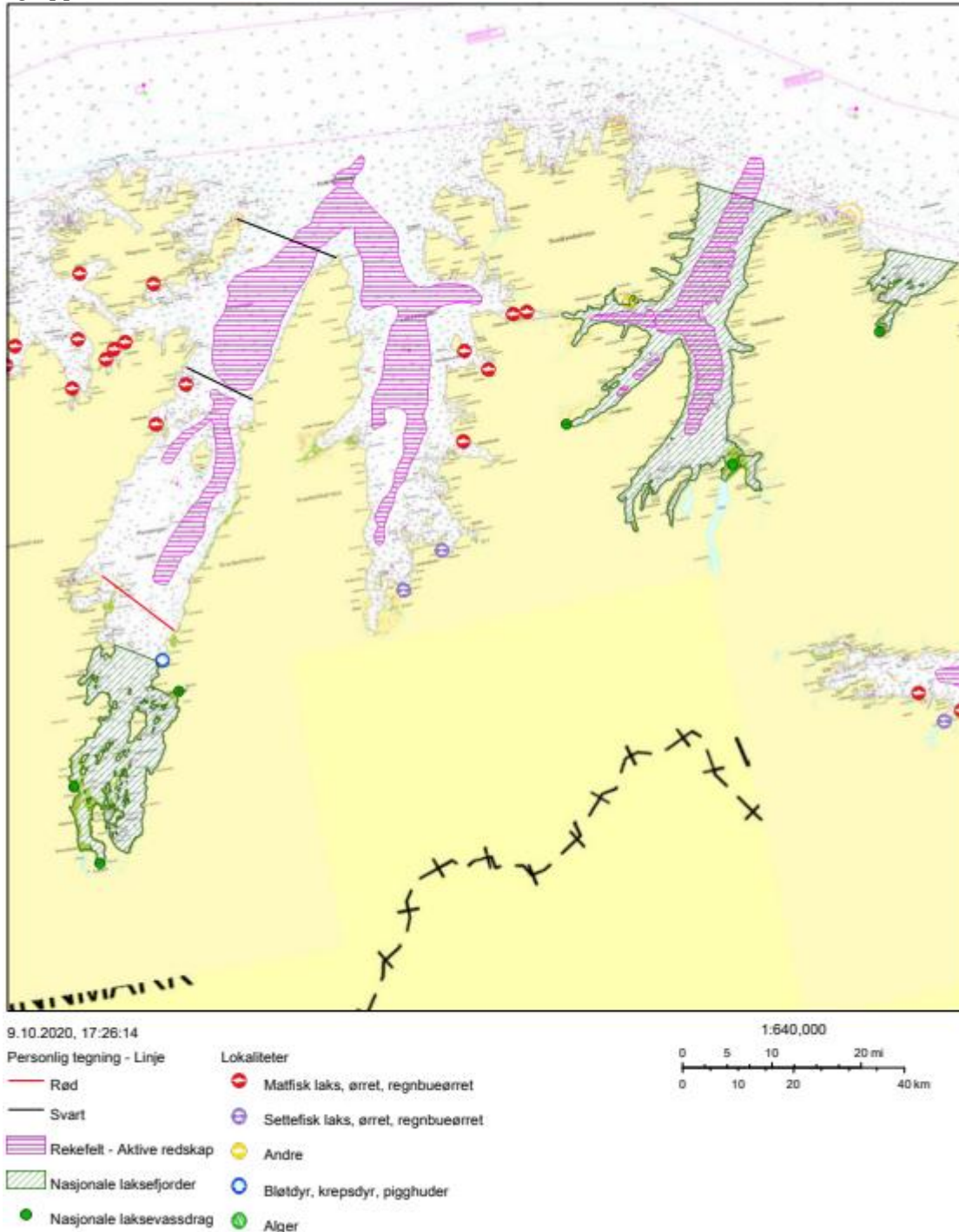
Delvis åpning av Porsangerfjorden

HI har tilrådd at dersom det åpnes for rekestråling, bør det begrenses til ytre Porsangerfjorden (utenfor terskelen nord for Lille-Tamsøya). Det innebærer at Tanafjorden i sin helhet forblir stengt.

HI begrunner rådet med at Tanafjorden som et utrålt område er unikt og har høy verdi, både fra et verneperspektiv og et vitenskapelig perspektiv. Et utrålt område vil gjøre det mulig å sammenligne endringer i fiskesamfunnet og økosystemet i et område med bunntråling og i et ufisket kontrollområde. For at det utrålte området skal opprettholde sin verdi for vitenskapelige formål anbefaler HI at fjorden er stengt i sin helhet. På sikt vil det kunne gi økt kunnskap om vår bestands- og økosystemdynamikk.

I Figur 1 under er indre Porsangerfjorden illustrert som området innenfor den røde linjen. Mellom den røde og svarte linjen ligger det som i dette dokumentet omtales som midtre Porsangerfjorden, og mellom de to svarte linjene ytre Porsangerfjorden.

Figur 1: Kart over Porsanger- og Tanafjorden med historiske rekefelt, nasjonale laksefjorder og oppdrettslokaliteter

HI viser i rådet til prosjektet «Porsanger tilbake i livet», også omtalt som P2.0-prosjektet. Hensikten med prosjektet er å innhente kunnskap om den kraftige reduksjonen og gjenoppbygge fiskebestandene i Porsangerfjorden. I forbindelse med P2.0-prosjektet anbefaler HI at den indre delen (innenfor Reinøya) og den østlige delen av midtre Porsanger

forblir stengt (innenfor Lille-Tamsøya). I den midtre delen av Porsangerfjorden (mellom Reinøya og Lille-Tamsøya) er det i praksis bare den østlige delen av fjorden som er trålbar.

I Porsanger- og Tanafjorden forvaltes kongekrabbe med mål om et maksimalt bærekraftig langtidsutbytte. På grunn av muligheten for konflikt mellom teinefisket etter kongekrabbe og et fremtidig trålfiske etter dypvannsreke, har HI sett nærmere på bestandseffekter av en eventuell åpning for rekestråling. HI konstaterer i rådet at det er lite kunnskap om fangst av kongekrabbe i kommersiell rekestrål. HI antar at trålen vil treffe mange kongekrabbe, men vet lite om hvor skadelig slike sammenstøt vil være. HI anbefaler at dersom det åpnes for bunnstråling må det iverksettes undersøkelser for å kvantifisere eventuelle skader på kongekrabbe. HI anbefaler også at det settes av områder til henholdsvis rekestrål og teiner for å unngå redskapskonflikter.

I Porsangerfjorden er det påvist sårbare habitater og økosystem. HI uttaler at de har ganske god kunnskap om utbredelsen av disse etter mange år med bomstrålundersøkelser, samt data fra HIs kysttokt og noen Mareano-transekter. Det poengteres at Norge har internasjonale forpliktelser til å ivareta sårbare habitater og økosystem. I den ytre delen av Porsangerfjorden er det påvist koraller langs de østlige skråningene, samt bunnsamfunn med høy biodiversitet og biomasse rett nord for Lille-Tamsøya. Størrelsen av de lokale sårbare habitatene er ikke kjent. I Tanafjorden foreligger det liten til ingen kunnskap om sårbare habitater og økosystem da det ikke har vært gjennomført bomstrålundersøkelser eller bunnkartlegging der.

HI anbefaler derfor at dersom et område åpnes, så bør det i forkant gjennomføres en bunnkartlegging av både bunndyrssamfunn og sedimenter. Det understrekes i rapporten at det er spesielt viktig om det bestemmes om Tanafjorden åpnes. Dersom ytre Porsangerfjorden åpnes, må forekomster av sårbare habitatene registreres også der. HI uttaler at det er deres klare råd at områder med sårbare arter ikke bør åpnes for stråling.

HI anbefaler videre at dersom det åpnes for rekestråling bør fisket utformes som et prøvofiske hvor adgang til å delta og kvote tildeles på vilkår om at det skal rapporteres fangstdata, herunder posisjon, fangst, innsats og redskapstype fra alle trålhal. HI tilrår at fiskere også skal kunne pålegges å foreta hal i på forhånd utplukkede områder.

Begrunnelsen for anbefalingen om et prøvofiske er at det per i dag ikke finnes kunnskap som viser hvordan en ufisket rekebestand reagerer på fiske i Finnmarksfjordene. Rekrutteringen til disse bestandene er ukjent, herunder gode årsklasser. HI trekker i rådet frem at det er viktig å sikre reker som mat for bunnfisk. På bakgrunn av usikkerhet i tilgjengelige data og modelleringer anbefaler HI et svært forsiktig rekeuttak ved åpning av et rekestrålfiske.

Fiskeridirektoratet foreslår ikke en åpning av Tanafjorden på dette tidspunkt. Det forutsettes at det blant annet gjøres undersøkelser for å bedre kunnskapsgrunnlaget på de forhold som danner grunnlaget for at fjorden anbefales å forbli stengt for rekestråling. Kunnskapen som innhentes kan ved en senere vurdering danne grunnlag for om Tanafjorden skal åpnes for rekestråling.

Videre finner Fiskeridirektoratet det hensiktsmessig å åpne for et prøvofiske i ytre del av Porsangerfjorden hvor det kan gis tillatelse til å drive rekestråling på gitte vilkår, herunder at det rapporteres fangstdata. En slik ordning mener Fiskeridirektoratet i stor grad vil ivareta de

anbefalinger HI har satt i rådet. Med et bedre kunnskapsgrunnlag kan det senere vurderes om større deler av Porsangerfjorden åpnes for rekefiske.

Fiskeridirektøren foreslår at det åpnes for et prøvefiske med rekefiske mellom terskelen nord for Lille-Tamsøya i Porsangerfjorden til en rett linje fra Helnes fyr til Sværholtklubben.

Totalkvote for høsting av reker med trål

Det legges til grunn for rådet til HI at det bare åpnes for fangst av reker i ytre Porsangerfjorden og trålbare områder dypere enn 170 meter. Det bemerkes i rådet fra HI at biomasseestimatene sannsynligvis er underestimerer. Videre er det lagt til grunn at en bærekraftig total dødelighet ligger på omtrent $Z = 1,1$ (se tabell 10.1 i rådet). For øvrig bemerkes det at HI ikke anbefaler et konkret tall, men oppstiller alternative beskatningsgrader.

For å tilrettelegge for at nok fartøy melder seg på en prøvefiskeordning foreslår Fiskeridirektoratet å fastsette et totaluttak for rekefiske på 40 tonn. En økt deltakelse i prøvefiskeordningen vil medføre økt rapportering av fangstdata som kan legges til grunn for fremtidige råd om gjennomføring og uttak av fisket.

Fiskeridirektøren foreslår å fastsette en totalkvote for fangst med rekefiske på 40 tonn i ytre Porsangerfjorden.

Bifangst- og innblandingsbestemmelser

Havforskningsinstituttet tilrår at det innføres bifangst- og innblandingsbestemmelser for områder som åpnes for rekefiske. Rådet skiller seg delvis fra dagens bifangstbestemmelser for rekefiske nord for 62°N . Anbefalingen til HI er at det per 10 kg reker tillates 3 torsk, 3 vanlig uer og 8 hyse i fangsten under minstemål, samt 50 individer av lodde per 10 kg fangst. Til forskjell fra dagens bifangstbestemmelser ved fiske etter reker skal innblanding av torsk under minstemål ikke overstige 8 eksemplarer pr. 10 kg reker, for hyse ikke overstige 20 eksemplarer og for vanlig uer ikke overstige 3 eksemplarer.. Det finnes ikke en tilsvarende bestemmelse for lodde.

Derfor anbefales det en innskjerping fra dagens krav. HI begrunner rådet med at et rekefiske med trål kan ødelegge oppbygging av lokale bestander som vanlig uer og kysttorsk, eller den stedegne loddebestanden i Porsangerfjorden. HI viser i rådet til at det er en stedegen loddebestand i Porsangerfjorden. HI uttaler at Porsangerfjorden inneholder mye mer lodde enn Kvænangen og Tanafjorden, og at det er lite innslag av Barentshav-lodde. Siden det foreligger lite kunnskap om den stedegne loddebestanden har den behov for et vern.

Resultatene fra kartleggingstoktene har vist at de fleste større individene av torsk i trålen var kysttorsk, og ikke skrei, men det foreligger ikke resultater for bifangst av torskeyngelen. HI viser også til at det tidligere ble fanget stor hyse innerst i Porsangerfjorden, men at den nå har forsvunnet. Noe som ifølge HI taler for at også hyse har behov for vern.

Fiskeridirektoratet mener dagens regulering ivaretar de hensyn som trekkes frem ved innblanding av torsk, hyse og vanlig uer under minstemål. For den stedegne loddebestanden foreslår fiskeridirektoratet å innføre en egen bifangstbestemmelse om at det tillates inntil 50 individer av lodde pr. 10 kg. reker.

Fiskeridirektøren foreslår, i tillegg til gjeldende bifangstbestemmelser, at det tillattes inntil 50 individer av lodde pr. 10 kg. reker.

Teinefiske

Etter utøvelsesforskriften § 33 femte ledd er det satt begrensning på at det samtidig i Tana- og Porsangerfjorden ikke kan benyttes mer enn 100 teiner per fartøy og per person. Denne begrensningen ble satt i forbindelse med kartleggingsfiske som er gjennomført i fjordene og etterfølgende analyse av innhentede data. Hensikten var å begrense et mulig teinefiske inntil det forelå bedre kunnskap for et bærekraftig uttak.

HI har anbefalt at det settes en totalkvote for teinefiske etter reker på 20 tonn og en redskapsbegrensninger på 150 teiner per fartøy og per person. Videre anbefaler HI at fisket og bestandsutviklingen overvåkes gjennom et prøvefiske med krav om registrering av fangster, innsats og posisjon. Det tilrådes også at maskevidden økes og at det innføres påbud om rømningshull med råtnetråd.

HI viser til at rekepopulasjonen i de indre østlige bassengene av Porsangerfjorden er unik i norsk sammenheng. På grunn av fraværet av fisket i flere tiår og få predatorer er den høye biomassen sannsynligvis akkumulert over mange år. Det kalde bunnvannet og en langsom vekst og reproduksjon tilsier en svært lav produksjon. Dette taler for at ved en eventuell desimering vil det ta svært lang tid for bestanden å bygge seg opp igjen. På grunn av at det fortsatt er lite kunnskap om denne bestanden og at teinefisket er under utvikling finner HI det vanskelig å komme med eksakte råd om et bærekraftig totaluttak. Det faktum at det foreligger lite kunnskap og en forventet lang gjenoppbyggingstid for rekebestanden tilsier en forsiktig økning av innsats og totaluttak.

Som det vises av tabell 1 ble det i 2018 og 2019 tatt henholdsvis 11 796 kg og 5 737 kg reker med teiner i kystnære farvann nord for 62° N. Da det fangstes en del reker utover høsten vil tallene for 2020 sannsynligvis øke noe, men det er lite trolig at de blir høyere enn foregående år. På grunn av den unike situasjonen i indre Porsangerfjorden mener Fiskeridirektoratet at det fastsettes et totaluttak på 20 tonn. Samtidig viser totalfangsten i teinefisket etter reker at omfanget er svært begrenset, sammenholdt med en redskapsbegrensning på 150 teiner mener Fiskeridirektoratet at det ikke er behov for å fastsette en totalkvote i øvrige deler av Porsanger eller i Tanafjorden.

Det foreligger i dag et begrenset kunnskapsgrunnlag for hvilken maskevidde som benyttes i teinefisket etter reker som foregår i Porsangerfjorden. Det er heller ikke gitt noe nærmere redegjørelse av HI for hvordan et rømningshull med råtnetråd skal utformes i teinefisket etter reker eller hvilken maskeviddestørrelse som bør legges til grunn. Fiskeridirektoratet mener derfor det er nødvendig å innhente kunnskap før det vurderes nærmere å innføre bestemmelser om rømningshull med råtnetråd og maskevidde i teinefiske etter reker.

Fiskeridirektøren forslår å øke tillatt antall reketeiner pr. fartøy eller pr. person fra 100 teiner til 150 teiner pr. fartøy eller pr. person i Tana- og Porsangerfjorden.

Fiskeridirektøren foreslår å fastsette en totalkvote for teinefiske etter reker på 20 tonn i indre Porsangerfjorden.

Fiskeridirektøren foreslår at det stilles krav om rapportering av fangstdata i teinefisket etter reker.

3.2. Henvendelse om nattefredning for fiske etter reker på Helgeland

Nordland fylkes fiskarlag har bedt Fiskeridirektoratet starte en prosess for å innføre nattefredning hele året i fisket etter reker på Helgeland. Fiskeridirektoratet vil i forbindelse med en helhetlig gjennomgang av lokale reguleringer se på henvendelsen om innføring av nattefredning i fisket etter reker på Helgeland.